

Izvještaj

BJELOPOLJSKI DIJALOG

Zajednica pokreće promjene

Sadržaj

UVOD	2
KAKO GRAĐANI I GRAĐANKE RAZUMIJU DRUŠTVENU KOHEZIJU	5
KAKO GRAĐANI I GRAĐANKE ZAMIŠLJAJU IDEALAN GRAD	6
IZAZOVI U OČUVANJU DRUŠTVENE KOHEZIJE U BIJELOM POLJU	9
PRIJEDLOZI GRAĐANA/KI ZA UNAPREĐENJE DRUŠTVENE KOHEZIJE	12
PANEL DISKUSIJA I DALJI KORACI	27
POVELJA UČESNIKA I UČESNICA O DRUŠTVENOJ KOHEZIJI	28

Uvod

Lokalni dijalog u Bijelom Polju 30. i 31. oktobra 2024, pod nazivom *Zajednica pokreće promjene* poslužio je kao platforma za okupljanje različitih aktera kako bi se, kroz strukturirani dijalog, odgovorilo na ključne izazove zajednice i unaprijedila društvena kohezija. Koncept je osmišljen kao inspirativan i otvoren prostor, gdje su se kroz dijalog inicirale akcije za opšte dobro i budućnost po mjeri svih.

BJELOPOLJSKI DIJALOG dio je zajedničkog programa Ujedinjenih nacija **Zajedno za opšte dobro**, koji realizuju UNDP, UNICEF i UNESCO, u saradnji sa Vladom Crne Gore, a finansira ga Fond Ujedinjenih nacija za izgradnju mira.

Program ima za cilj jačanje društvene kohezije kroz unapređenje povjerenja građanki i građana u institucije, kao i jačanje otpornosti zajednica na govor mržnje, rodno zasnovano nasilje, nasilje prema i među djecom i mladima. Projektne aktivnosti uključuju nekoliko važnih intervencija, koje će se realizovati i na lokalnom i na nacionalnom nivou. Pored Bijelog Polja, dijalozi su organizovani i u: Baru, Ulcinju, Podgorici i Pljevljima.

BJELOPOLJSKI DIJALOG omogućio je učesnicima/cama da:

- Razmijene mišljenja i ideje o tome što žele da unaprijede u svom gradu/kakav grad žele;
- Zajedno sa svojim sugrađanima/kama i predstavnicima lokalne samouprave razgovaraju o ključnim izazovima u zajednici;
- Podijele viziju grada u kojem se promovišu zajedništvo, solidarnost, međusobno povjerenje, kao i povjerenje u institucije;

Kroz otvoreni dijalog, timski rad, inovativne aktivnosti i edukativne prezentacije, građani/ke su, zajedno sa predstavnicima lokalne samouprave, radili na osmišljavanju konkretnih preporuka koje će doprinijeti unapređenju društvene kohezije u Bijelom Polju.

Učesnici/ce lokalnog dijaloga imaju priliku da budu i dio **Laboratorije za inovacije u oblasti društvene kohezije**, gdje će predložene ideje biti dodatno razvijane, a realizacija nekih od njih podržana. Pilotiranje odabranih rješenja će biti i finansirano kroz ovaj zajednički program. Osim samih ideja za konkretna rješenja, u okviru dijaloga će biti kreirane i preporuke relevantnim institucijama, koje će biti razmatrane od strane lokalne samouprave, a kasnije i institucija na nacionalnom nivou – kroz nacionalni dijalog koji će biti organizovan u maju 2025.

Predviđeno je da lokalne samouprave budu podržane da preporuke proizašle sa dijaloga pretoče u lokalne akcione planove i Povelje za društvenu koheziju. Preporuke sa lokalnih dijaloga biće prenešene na nacionalni nivo kroz saradnju sa relevantnim institucijama, kako bi se i na tom nivou kreirali setovi konkretnih mjera za unapređenje društvene kohezije.

88

Na BJELOPOLJSKOM DIJALOGU učestvovali su građani i građanke različitih starosnih grupa, etničkih pripadnosti i profesionalnih iskustava.

Događaju su prisustvovali predstavnici/e Opštine Bijelo Polje, odbornici lokalnog parlamenta, djeca, penzioneri, predstavnici NVO, preduzetnici i ostali...

■ žene ■ muškarci

60%

40%

Kako građani/ke razumiju društvenu koheziju?

Društvena kohezija je ključni koncept za razumijevanje odnosa i zajedništva unutar zajednice. U okviru prve sesije, učesnici su imali priliku da se detaljnije upoznaju sa ovim pojmom i značajem za unapređenje društvenih odnosa. Predavanje o društvenoj koheziji je održala profesorica sa Fakulteta političkih nauka, Univerziteta Crne Gore, prof. Danijela Vuković Čalasan. Prezentacija je dostupna putem QR koda na posljednjoj stranici izvještaja.

Društvena kohezija predstavlja multidimenzionalan i kompleksan društveni koncept, koji se najjednostavnije može definisati kao način na koji članovi/ce jednog društva rade i žive zajedno. Postoje različite definicije društvene kohezije, ali sve obuhvataju sljedeće elemente: pozitivan odnos prema različitostima i povjerenje među ljudima, osjećaj pripadnosti zajednici, percepcija da je društvo pravedno prema svim članovima, želja i spremnost za učešće u javnom životu i doprinos razvoju društva.

Prema definiciji *Fondacije Bertelsman*, kohezivno društvo karakterišu:

- Stabilni društveni odnosi (mreža između pojedinaca i grupa unutar društva);
- Pozitivna povezanost između članova/ica i same zajednice (pozitivan odnos prema zajednici i identifikacija pojedinaca sa zajednicom i njenim institucijama);

- Fokusiranost na opšte dobro (ponašanja, aktivnosti i stavovi članova/ca društva koji pokazuju odgovornost za druge i za zajednicu u cjelini).

Nakon predavanja i grupnog rada, učesnici/ce su formirali zajedničke zaključke:

Obilježja kohezivnog društva: učesnici/e društvenu koheziju primarno definišu kroz prizmu vrijednosti i međuljudskih odnosa. U njihovim odgovorima dominiraju pojmovi poput ravnopravnost, jednakost, empatija, dijalog i harmonija. Posebno je značajno da prepoznaju važnost kvaliteta života ranjivih kategorija kao indikatora društvene kohezije, što ukazuje na razumijevanje da kohezivno društvo mora biti inkluzivno. Naglasak je na zajedničkom cilju i boljem životu u zajednici, što sugerise da učesnici/e prepoznaju važnost kolektivne vizije i zajedničkog djelovanja.

Odgovornost i akteri: Društvena kohezija počiva na ravnoteži između individualne odgovornosti i kolektivnog djelovanja unutar institucionalnog okvira. Učesnici/e su prepoznali različite aktere koji snose odgovornost za njeno unapređenje, uključujući građane/ke, javne institucije, nevladine organizacije, medije, političke strukture, obrazovne ustanove i mjesne zajednice. Posebno je naglašena ključna uloga institucija u izgradnji i očuvanju društvene kohezije, pri čemu se ističe potreba za bliskom saradnjom između institucija i građana/ki.

Prepreke i izazovi: učesnici/ce smatraju da društvena kohezija može biti ugrožena brojnim faktorima kao što su sociokulturne razlike (status, stepen obrazovanja), rodna neravnopravnost, pasivnost građana, nedostatak iskrene komunikacije, nepoštovanje ljudskih prava, politička polarizacija, vjerske razlike, nezaposlenost, nepristupačnost sredine za osobe sa invaliditetom. Posebno je značajno da učesnici/e prepoznaju da ne postoji apsolutno kohezivno društvo (kako kažu, prisutno je jedino kod pčela u košnicama) što ukazuje na razumijevanje kompleksnosti društvenih odnosa. Istovremeno, prepoznaju da je kohezija proces koji se može unaprijediti i nadograditi, što sugerise razumijevanje dinamične prirode društvene kohezije.

Kako građani/ke zamišljaju idealan grad?

Učesnici/e događaja su, kroz igricu modelovanja, predstavili vizije Bijelog Polja.

Institucije su pouzdane, građani im vjeruju, a zajedničkim snagama rade na rješavanju svih izazova: u Bijelom Polju se transparentno upravlja, servisi su efikasni, a komunikacija između građana i predstavnika vlasti otvorena. **Svako se osjeća sigurno i uvaženo**, a administracija djeluje u interesu svih stanovnika.

Postoji snažna građanska zajednica i participativno djelovanje: građanski i **aktivistički duh** u Bijelom Polju je jak – ljudi se međusobno podržavaju, preuzimaju odgovornost i aktivno učestvuju u donošenju odluka. Zajedništvo je na prvom mjestu, a mladi su posebno **osnaženi** kroz obrazovne prilike i platforme koje im omogućavaju da oblikuju budućnost svog grada.

Nema mržnje i diskriminacije: Bijelo Polje je grad bez govora mržnje, nasilja i diskriminacije. Različitosti se ne samo poštuju već i slave – bilo da su rodne, seksualne, vjerske, nacionalne ili kulturne. Postoji most koji spaja raznolikosti, stvarajući harmoničan ambijent za sve. Ljubav, međusobno **razumijevanje** i tolerancija su temelj zajedničkog života.

U idealnom Bijelom Polju...

Bijelo Polje je opština u kojoj ljudi žive u skladu s prirodom. Bijelo Polje je ekološki grad, sa **zelenim površinama** integrisanim u gradski prostor. Cvjetni parkovi, taktilne staze i izletišta čine ga mjestom gdje priroda i urbanizacija idu ruku pod ruku. **Reciklaža** je sastavni dio svakodnevnog života, a **gradski prevoz** je uređen i ekološki prihvatljiv.

Sve generacije mogu da uživaju u kvalitetnom životu: u Bijelom Polju postoje dobre bolnice, škole, vrtići, centri za **socijalnu i kulturnu podršku**. Sportski tereni i bazen omogućavaju **rekreaciju** za sve generacije, dok su banje i parkovi mjesto opuštanja i revitalizacije.

Razvijena je ekonomija i lokalno preduzetništvo. Ekonomija Bijelog Polja je jaka – preduzetništvo je razvijeno, a lokalne firme zapošljavaju stanovništvo, osiguravajući stabilan **ekonomski razvoj**. Tu je i fabrika za proizvodnju cvijeća, koja simbolizuje harmoniju između **prirode i industrije**.

Građani/ke zamišljaju idealnu zajednicu kao prostor međusobne podrške, razumijevanja i zajedničkog napretka, gdje su porodica, prijateljstvo i ljubav osnovne vrijednosti koje povezuju ljude. Solidarnost i **empatija** osnažuju veze među članovima zajednice, dok **obrazovanje** otvara vrata novim mogućnostima i doprinosi društvenoj koheziji.

Učesnici/e su istakli važnost škole kao generatora pozitivnih promjena i znanja kao temelja za napredak. Razvoj ličnih vještina, upornost, ambicija i kreativnost prepoznati su kao ključni resursi za inovacije i bolju budućnost. Kulturno nasljeđe i tradicija čine identitet zajednice, dok iskrenost i međuljudski odnosi jačaju povjerenje i saradnju.

Motivacija za uspjeh i težnja ka ličnom i kolektivnom razvoju vode ka društvu koje cijeni transparentnost, participaciju i **zajedničku odgovornost**. Građani/ke vide svoju zajednicu kao inkluzivno i održivo mjesto u kojem su svi dobrodošli, gdje se bogata kulturna baština i autentične vrijednosti prenose budućim generacijama, gradeći temelje za napredak i prosperitet.

Diskusiju i prezentacije građana/ki zabilježili su i ilustratori iz umjetničkog ateljea PROPUH.

Koji su najveći izazovi sa kojima se Bijelo Polje suočava u očuvanju kohezije?

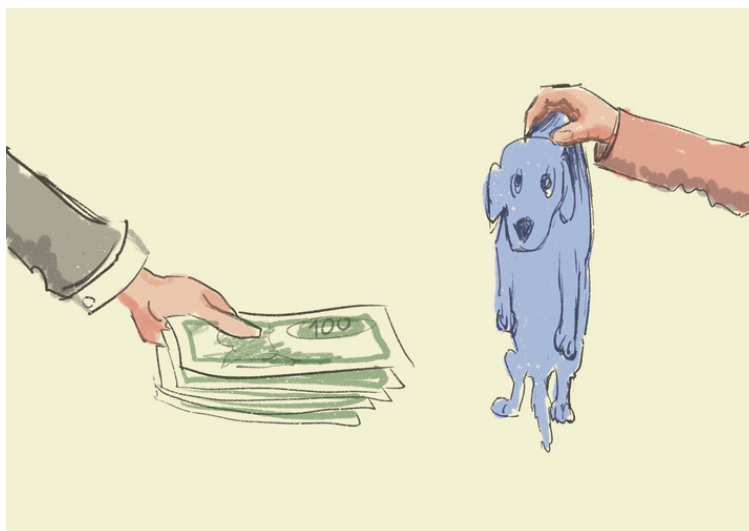
Etničke podjele i nasilje

Iako Bijelo Polje ima bogatu historiju multikulturalnosti, prisutne su etničke i socijalne podjele koje povremeno dovode do tenzija i narušavanja međuljudskih odnosa. Ove podjele negativno utiču na zajedništvo i koče progresivne inicijative za ekonomski i društveni razvoj. Učesnici su prepoznali višeslojnu prirodu ovog problema, naglašavajući da normalizacija podjela u društvenom diskursu dodatno otežava izgradnju međusobnog povjerenja i saradnje. Porodično okruženje često ima ključnu ulogu u oblikovanju percepcija prema različitostima, što može dovesti do generacijskog prenošenja podjela.

Nedovoljna svijest o značaju dijaloga i prihvatanja različitosti dodatno otežava jačanje društvene kohezije. Tradicionalni narativi i ukorijenjeni društveni obrasci mogu predstavljati prepreku za promovisanje tolerancije i otvorenosti. Posebno je zabrinjavajuća tendencija normalizacije nasilnih obrazaca ponašanja, koja može otežati razvoj nenasilnih oblika komunikacije i rješavanja sukoba.

Problem pasa litalica

Nedostatak sistemskog pristupa kada je posrijedi populacija pasa litalica predstavlja izazov za sigurnost i dobrobit zajednice, naročito ranjivih grupa poput djece i starijih osoba. Učestali napadi i ugrizi izazivaju strah među građanima i dovode do zdravstvenih rizika, te stoga prisutnost velikog broja pasa na javnim površinama izaziva zabrinutost građana/ki i otvara pitanja o javnom zdravlju i bezbjednosti. Iako postoji svijest o ovom problemu, izostanak efikasne strategije i adekvatnih institucionalnih mehanizama otežava njegovo rješavanje. Nepostojanje skloništa za napuštene životinje, ograničena primjena postojećih propisa i nedovoljna kontrola odgovornog vlasništva dodatno komplikuju situaciju. Ovakav kontekst doprinosi kontinuiranom rastu broja pasa litalica, što dugoročno povećava i socio-ekonomske izazove sa kojima se suočava lokalna zajednica.

Izazovi u osiguranju kvalifikovanog i motivisanog nastavnog kadra

Obrazovni sistem u Bijelom Polju suočava se sa problemom nedostatka stručnog i motivisanog nastavnog kadra, što se odražava na kvalitet obrazovanja i motivaciju djece i mladih. Jedan od ključnih izazova ogleda se u sistemu zapošljavanja, gdje profesionalne kompetencije i iskustvo nijesu uvijek primarni kriterijumi pri izboru nastavnog kadra. Niska motivacija nastavnog kadra predstavlja dodatni izazov, koji se ogleda u izostanku proaktivnog pristupa unapređenju nastave i inovativnim metodama rada. Ovakva situacija dodatno komplikuje problem i smanjuje efikasnost obrazovnog sistema u pripremi mladih za tržište rada.

Posljedice ovih izazova prevazilaze okvire obrazovnog sektora – slabiji kvalitet obrazovanja umanjuje konkurentnost mladih na tržištu rada, istovremeno povećavajući njihovu sklonost odlasku u druge gradove ili inostranstvo u potrazi za boljim obrazovnim i profesionalnim prilikama. Ovaj trend može dugoročno uticati na socio-ekonomski razvoj lokalne zajednice i dovesti do demografskih promjena koje zahtijevaju sistemski pristup i posvećenost unapređenju obrazovnog sektora.

Nedostatak efikasne komunikacije

Nedostatak efikasne međuljudske komunikacije predstavlja izazov za jačanje saradnje među različitim grupama u Bijelom Polju, usporavajući realizaciju zajedničkih projekata i društvenih inicijativa koje bi mogle doprinijeti razvoju zajednice. Postojeće predrasude i određeni nivo nepovjerenja među građanima mogu otežati otvoreni dijalog i međusobno razumijevanje.

Društveno-politički kontekst, uz tranzicione izazove i socio-ekonomske razlike, dodatno utiče na dinamiku komunikacije, dok ograničene prilike za edukaciju o značaju dijaloga i društvene kohezije mogu usporiti prevazilaženje postojećih podjela. Izazovi u komunikaciji između građana i institucija mogu oslabiti povjerenje u javne procese, smanjujući motivaciju za aktivno učešće u društvenim promjenama i zajedničkom kreiranju rješenja.

Odlazak mladih i depopulacija

Jedan od najvećih izazova s kojima se Bijelo Polje suočava jeste značajan odlazak mladih u veće gradove i inostranstvo u potrazi za boljim obrazovnim i poslovnim prilikama. Ovaj trend ozbiljno prijeti demografskoj strukturi grada i usporava ekonomski razvoj. Problem se manifestuje kroz nekoliko ključnih dimenzija, uključujući ograničenu obrazovnu infrastrukturu, što mlade primorava na odlazak radi daljeg školovanja. Ekonomska nesigurnost dodatno produbljuje izazov, budući da nedostatak radnih prilika i nestabilnost tržišta rada često rezultiraju migracijom cijelih porodica.

Pored toga, izražen je apatije među mladima, koji ne vide dugoročnu mogućnost za profesionalni i lični razvoj u lokalnoj zajednici, što ukazuje na dublje sistemske probleme. Demografski trendovi pokazuju kontinuirano smanjenje broja stanovnika, što direktno utiče na održivost društvenih i ekonomskih tokova u gradu. Dodatni izazov predstavlja politički kontekst, koji se ogleda u percepciji nedovoljne posvećenosti rješavanju ovog problema i u nedostatku strateških mjera za dugoročnu stabilizaciju demografske slike.

Optimizacija kriterijuma zapošljavanja i jačanje institucionalne efikasnosti

Proces zapošljavanja u javnom sektoru u Bijelom Polju suočava se s izazovima u osiguranju transparentnosti i meritokratije, što može uticati na efikasnost administracije i kvalitet javnih usluga. U određenim slučajevima, kriterijumi zapošljavanja ne odražavaju isključivo stručnost i kompetencije, što može umanjiti povjerenje građana/ki u institucije. Takođe, ekonomska nesigurnost i nedovoljna primjena pravnih mehanizama otežavaju primjenu principa jednakih šansi i profesionalizma. Ovo može ograničiti profesionalne prilike za talentovane pojedince, podstičući njihov odlazak iz lokalne sredine. Jačanjem objektivnih kriterijuma i nadzornih mehanizama moguće je unaprijediti efikasnost javne uprave i profesionalni integritet institucija.

Diskriminacija osoba sa invaliditetom

Osobe sa invaliditetom u Bijelom Polju često se suočavaju s različitim oblicima diskriminacije i neadekvatnom podrškom institucija, što direktno utiče na njihovu društvenu i ekonomsku integraciju. Ograničena pristupačnost javnih objekata, nedostatak infrastrukturnih rješenja i nepostojanje sistemskih mjera za unapređenje njihovog položaja dodatno otežavaju svakodnevni život osoba sa invaliditetom. Iako formalni mehanizmi zaštite prava postoje, njihova primjena je često neefikasna, a izostanak političke volje doprinosi marginalizaciji ove populacije. Takođe, nedovoljna edukacija i senzibilisanost društva produbljuju barijere s kojima se osobe sa invaliditetom suočavaju. Ograničene mogućnosti za zapošljavanje, nedostatak adekvatne podrške za socijalnu inkluziju i sistemski nebriga dodatno ih izlažu siromaštvu i društvenoj izolaciji. Sve ovo dovodi do kontinuiranog kršenja osnovnih ljudskih prava i onemogućava njihovu punu participaciju u zajednici.

Prijedlozi građana

U nastavku foruma, učesnici/ce su razvijali konkretne prijedloge za rješavanje prepoznatih izazova. Predložene ideje su sistematizovane u četiri nivoa djelovanja: **individualni**, koji se odnosi na lični doprinos pojedinaca u rješavanju izazova; **grupni**, koji obuhvata ulogu formalnih i neformalnih građanskih inicijativa, nevladinih organizacija u rješavanju izazova; **lokalni**, koji definiše ulogu opštinskih organa, uključujući sekretarijate, službe i privredna preduzeća u vlasništvu opštine; te **nacionalni**, koji se odnosi na mjere koje Vlada Crne Gore može preduzeti kako bi podržala rješavanja ključnih problema.

Ovakav pristup omogućava sveobuhvatno sagledavanje problema i kreiranje konkretnih rješenja kroz multisektorsku saradnju. Slijedi lista ideja po izazovima. Predložena rješenja odražavaju i naglašavaju značaj koordinisanih napora u svim sektorima društva. Posebno treba staviti naglasak na angažovanje mladih, socijalnu inkluziju, građansku participaciju i institucionalnu odgovornost u svim identifikovanim oblastima izazova.

Etničke podjele i nasilje

> Individualni nivo

Aktivno ću raditi na smanjenju predrasuda, stereotipa i obrazaca ponašanja koji doprinose podjelama, kroz edukaciju i promociju vrijednosti inkluzije i međusobnog razumijevanja. Postaću pokretač pozitivnih promjena u svom okruženju i dati primjer.

Zalagaću se za sveobuhvatan i koordinisan pristup koji podrazumijeva jasno definisanje problema i zajednički angažman ključnih aktera – porodice, obrazovnih institucija i šire društvene zajednice. Prepoznajući povezanost ovih sfera, radiću na kreiranju održivih rješenja koja će dugoročno doprinositi izgradnji harmoničnijeg društva.

> Grupni nivo

Uspostaviti platformu za saradnju između ključnih institucija – porodica, vrtića, škola i sigurnih kuća – sa ciljem kreiranja integrisanog sistema podrške i prevencije, čime se omogućava razmjena iskustava, resursa i najboljih praksi.

Uvesti kontinuirani program edukacije za medijske radnike, sa naglaskom na očuvanje medijske nezavisnosti i promovisanje etičkog novinarstva, kako bi se osiguralo odgovorno izvještavanje o osjetljivim temama i spriječilo širenje govora mržnje.

Organizovati društvene, kulturne i sportske aktivnosti usmjerene ka izgradnji inkluzivnog društva, koje djeluju kao prirodni mostovi za povezivanje različitih društvenih grupa i podsticanje međusobnog razumijevanja.

Oснаžiti ulogu nevladinih organizacija kao neutralnih posrednika i facilitatora društvenog dijaloga, čime se omogućava efikasnija saradnja svih relevantnih aktera u zajedničkom rješavanju društvenih izazova.

> Lokalni nivo

Sistematski analizirati izazove s kojima se suočavaju lokalne zajednice, osluškujući potrebe svih građana/ki i omogućavajući inkluzivno učestvovanje u procesu donošenja odluka.

Uspostaviti efikasne komunikacione platforme koje će osigurati redovnu razmjenu informacija i saradnju među različitim segmentima društva, čime se jača međusobno povjerenje i zajednički rad na rješavanju problema.

Implementirati strateški usmjerene inicijative za prevenciju nasilja, koristeći dokazane prakse i inovativne pristupe s ciljem stvaranja sigurnijeg okruženja za sve članove zajednice.

Pokrenuti programe usmjerene na borbu protiv govora mržnje, kroz edukaciju i saradnju s relevantnim institucijama, kako bi se promovisalo međusobno poštovanje i solidarnost u društvu..

> Nacionalni nivo

Predložiti uspostavljanje specijalizovane direkcije/sekretarijata/uprave unutar MUP-a, čiji bi mandat obuhvatao:

- Uspostavljanje mehanizama za sankcionisanje djela koja nastaju uslijed etničkih podjela, uz osiguranje primjene načela jednakosti i pravičnosti,
- Efikasno procesuiranje slučajeva govora mržnje, u skladu sa međunarodno priznatim standardima i praksama,
- Proaktivno djelovanje u prevenciji inter-etničkih tenzija, kroz promociju dijaloga, saradnje i inkluzivnih politika.

Problem pasa lutalica

> Individualni nivo

Kroz usvajanje i hranjenje pasa, neposredno ću doprinijeti smanjenju problema.

Vakcinisaću pasa i tako doprinijeti javnom zdravlju i sprečavanju širenja bolesti među životinjama i ljudima.

Doniraću sredstava azilima kako bih omogućio/la njihovo održivo funkcionisanje i proširenje kapaciteta.

Prijaviću nasilje nad psima i zalagaću se za human odnos prema životinjama kako bih ukazao/la na važnost individualnog angažmana u stvaranju odgovornog društva prema životinjama

> Grupni nivo

Organizovati udruženje za zaštitu životinja s jasno definisanim ciljevima i strukturiranim okvirom djelovanja, s naglaskom na zastupanje prava životinja i promociju savremenih etičkih standarda.

Uspostaviti sistem volontiranja u azilima, omogućavajući direktan doprinos rješavanju izazova kroz pružanje potrebne radne snage i promociju humanog odnosa prema svim živim bićima.

Promovisati organizovano doniranje sredstava, čime se postiže veći uticaj u odnosu na pojedinačne donacije, osiguravajući transparentno upravljanje resursima i održivost projekata zaštite životinja.

Inicirati organizaciju protestnih performansa s ciljem unapređenja svjesnosti javnosti o izazovima u oblasti zaštite životinja i stvaranja konstruktivnog dijaloga s donosiocima odluka, u svrhu unapređenja životinjskih prava i dobrobiti.

> Lokalni nivo

Planirati i implementirati kreiranje azila kao temeljne komponente sveobuhvatnog pristupa rješavanju problema pasa lualica, osiguravajući human i etički tretman životinja u skladu s najvišim standardima dobrobiti.

Sprovesti integrisane programe sterilizacije pasa lualica, kao preventivnu mjeru usmjerenu ka efikasnoj kontroli populacije, pri čemu se naglašava sinergija između naučnih spoznaja i praktičnih rješenja.

Uspostaviti kontinuirane kontrole i evaluacije implementiranih mjera, s ciljem osiguranja transparentnosti, prilagodljivosti procesa i pravovremenog reagovanja na nove izazove.

> Nacionalni nivo

Unaprijediti standardizaciju pristupa u brizi o životinjama u sve opštine Crne Gore, implementirajući zajedničke i inkluzivne politike koji osiguravaju jednak nivo zaštite i poštovanje prava životinja.

Sistematski osigurati kontinuirani dotok finansijskih sredstava, podržavajući razvoj infrastrukture i usluga azila uz naglasak na transparentnost i održivost.

Implementirati sveobuhvatan registar pasa i obavezno čipovanje kao napredne mehanizme za praćenje i kontrolu populacije kućnih ljubimaca, s ciljem unapređenja javne sigurnosti i promocije odgovornog vlasništva.

Izazovi u osiguranju kvalifikovanog i motivisanog nastavnog kadra

> Individualni nivo

Otvoreno ću iznositi probleme koje uočim u obrazovnom sistemu i tako ću uticati da se raguje na promjene neadekvatnog funkcionisanja pojedinaca ili sistema.

Aktivno ću učestvovati u rješavanju problema kroz pružanje podrške drugima koji žele da reaguju.

Zagovaraću smjenu nekompetentnog kadra u školama

Insistiraću na stručnosti pri zapošljavanju umjesto političkih veza.

> Grupni nivo

Uspostaviti jasne smjernice za profesionalno djelovanje, osiguravajući da se lični izazovi i iskustva striktno odvoje od obrazovnih aktivnosti, čime se promoviše etički, nepristrasan i inkluzivan radni ambijent.

Uspostaviti transparentan sistem evaluacije prijedloga, gdje se individualne inicijative razmatraju na objektivan način, uz uvažavanje različitih perspektiva i stručnosti, te se podstiče demokratsko i participativno donošenje odluka.

Osigurati primjenu i kontinuirano unapređenje internih procedura u skladu sa važećim zakonskim okvirima, kako bi svi obrazovni i administrativni procesi bili u potpunosti usklađeni sa principima odgovornosti, transparentnosti i pravne sigurnosti.

Implementirati sistem redovnih anketa i evaluacija, s ciljem prikupljanja konstruktivnih povratnih informacija o kvalitetu nastave, te kontinuiranog unapređenja obrazovnih metoda i praksi.

Proširiti obrazovnu ponudu kroz uvođenje dodatnih izbornih predmeta, omogućavajući učenicima da razvijaju svoje individualne interese i kompetencije, te se time promoviše savremeni i inkluzivan pristup obrazovanju.

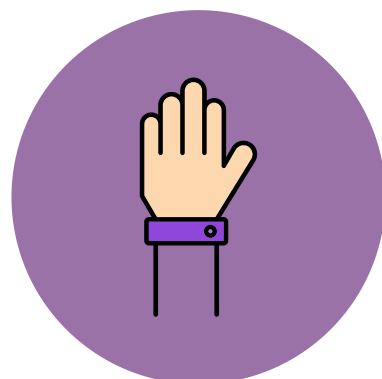
> Lokalni nivo

Sistematski promovisati svijest o značaju kvalitetnog obrazovanja, kroz osmišljene informativne kampanje i otvoren dijalog sa svim segmentima društva, s ciljem osnaživanja temeljnih vrijednosti i mogućnosti za svakog građanina.

Implementirati programe podrške za inicijative usmjerene ka pozitivnim promjenama u obrazovnom sistemu, osiguravajući inkluzivan pristup i ravnopravnost svih zainteresovanih strana kroz suradnju i zajedničko djelovanje.

Formirati specijalizovani sekretarijat za oblast obrazovanja, s jasno definisanim zadacima koordinacije reformi i implementacije inovativnih mjera, usmjerenih ka modernizaciji obrazovnog sistema na svim nivoima.

.

> Nacionalni nivo

Unaprijediti profesionalni razvoj i evaluaciju nastavnog kadra kroz redovne i transparentne i procedure, osnažujući kapacitete za rad sa različitim tipovima učenika

Ojačati mehanizme verifikacije autentičnosti diploma, osiguravajući transparentnost i jednakost u priznavanju obrazovnih kvalifikacija.

Implementirati pravedne i preventivne disciplinske procedure za neprofesionalno ponašanje, promovirajući etičke standarde i stvaranje pozitivnog radnog okruženja unutar obrazovnog sektora.

Razviti integrisane mehanizme za efikasno i pravovremeno reagovanje nadležnih institucija, osiguravajući koordinaciju, odgovornost i inkluzivan pristup u rješavanju obrazovnih izazova.

Sprovesti modernu obrazovnu reformu sa jasno definisanim pravilima i smjernicama, omogućavajući participaciju svih relevantnih aktera i unapređenje prilika za učenje

Obezbijediti adekvatna javna sredstva za podršku obrazovnim inovacijama i projektima, s naglaskom na profesionalni razvoj nastavnog kadra i osiguranje jednakog pristupa obrazovanju za svu djecu.

Organizovati redovne stručne edukacije i skupove za unapređenje kompetencija, kroz saradnju sa domaćim i međunarodnim ekspertima, s ciljem usvajanja savremenih pedagoških pristupa i jačanja profesionalnog rasta u obrazovnom sektoru.

Manjak efikasne međuljudske komunikacije

> Individualni nivo

Aktivno ću raditi na unapređenju svijesti o važnosti prepoznavanja i izbjegavanja stereotipa i predrasuda u komunikaciji, kroz edukativne programe koje podstiču kritičko promišljanje

Podstićaću razvoj autentičnih odnosa zasnovanih na iskrenoj i otvorenoj komunikaciji, uz promovisanje empatije, međusobnog razumijevanja i uvažavanja različitih perspektiva.

Sistematski ću primjenjivati tehnike aktivnog slušanja i korišćenja otvorenih pitanja kako bih osnažio/la dijalog i omogućio/la dublje razumijevanje sagovornika, njihovih potreba i iskustava.

Posebnu pažnju posvetiću značaju neverbalne komunikacije, uključujući ton glasa, govor tijela i druge neverbalne signale, kako bih unaprijedio/la kvalitet međuljudskih odnosa i izbjegao/la moguće nesporazume.

➤ Grupni nivo

Organizovati specijalizovane događaje, radionice i tribine posvećene ključnim društvenim temama, s ciljem unapređenja dijaloga, osnaživanja građana i promovisanja inkluzivnih vrijednosti. U okviru ovog programa mogu biti uključene inicijative u okviru ljudskih prava, društvene kohezije, volonterizma, komunikacijskih vještina, rodne ravnopravnosti, prevenciji nasilja i slično.

Pokrenuti inicijative za dijalog sa predstavnicima lokalnih vlasti, s ciljem sistemskog rješavanja komunikacijskih izazova i unapređenja procesa donošenja odluka.

➤ Lokalni nivo

Implementirati OpenDay inicijativu, putem koje se omogućava direktna, inkluzivna i transparentna komunikacija između učenika osnovnih i srednjih škola i predstavnika opštine, s ciljem preciznog identifikovanja i adresiranja njihovih specifičnih izazova i potreba.

Uspostaviti efikasan okvir za redovne kvartalne konsultacije između opštinskih službi i nevladinih organizacija, kroz koji se podstiče kontinuirani dijalog, evaluacija lokalnih izazova te implementacija pažljivo osmišljenih mjera podrške usklađenih s interesima zajednice.

➤ Nacionalni nivo

Uvesti građansko obrazovanje kao obavezan predmet, čime bi se sistematski radilo na razvoju komunikacijskih vještina i građanske svijesti kod mladih

Dosljedno primjenjivati postojeće zakone i adekvatno sankcionisati prekršaje, posebno u oblasti govora mržnje i diskriminacije.

Odlazak mladih i depopulacija

> Individualni nivo

Izražavaću stavove kroz institucionalne mehanizme i formalne kanale komunikacije, kako bih doprinio/jela unapređenju društvenih procesa u lokalnoj zajednici.

Zalagaću se za transparentnu i efikasnu komunikaciju sa opštinskim strukturama putem upućivanja zvaničnih inicijativa, prijedloga i dopisa, s ciljem unapređenja kvaliteta života građana.

Podstićaću aktivno učešće građana u javnim raspravama, čime ću doprinostiti inkluzivnom i participativnom donošenju odluka koje reflektuju potrebe zajednice.

Kroz lični primjer i profesionalni angažman, promovisaću mogućnosti za razvoj uspješne karijere i kvalitetnog života u Bijelom Polju, kako bih mladima ukazao/la na dostupne prilike i ohrabrio/la ih da svoj potencijal ostvare unutar lokalne zajednice.

> Grupni nivo

Osnovati inkluzivnu platformu građanskog dijaloga koja će omogućiti građanima da konstruktivno izraze zabrinutosti vezane za trenutne uslove života, te aktivno doprinesu zajedničkom rješavanju lokalnih izazova.

Razviti participativne mehanizme za prikupljanje konkretnih prijedloga i sugestija mladih građana, s ciljem unapređenja kvaliteta života u gradu kroz inkluzivan proces donošenja odluka i implementaciju ideja

> Lokalni nivo

Planirati i realizovati izgradnju sportskih terena, s posebnim osvrtom na inkluzivnost i pristupačnost, čime se podstiče aktivno učešće svih građana u sportskim aktivnostima te unapređuje fizičko zdravlje zajednice.

Organizovati izgradnju bazena koji ispunjava savremene standarde sigurnosti i higijene, kako bi se omogućilo inkluzivno korištenje sportskih sadržaja i promovisao zdrav način života među svim članovima društva.

Razvijati pješačke i rekreativne staze u saradnji sa lokalnim zajednicama, s ciljem očuvanja prirodnih resursa, osiguranja sigurnih prostora za rekreaciju i poticanja ekološki održivog turizma.

Osnovati omladinski klub kao centralno mjesto okupljanja mladih, kroz koji će se podsticati međugeneracijski dijalog, socijalna inkluzija i razvoj kritičkog mišljenja, te omogućiti aktivno učešće mladih u donošenju zajedničkih odluka.

Stvarati prostore za druženje i integraciju manjinskih grupa, uz poštovanje kulturne raznolikosti i promovisanje međusobnog razumijevanja, kako bi se ojačala socijalna kohezija i izgradilo inkluzivno društvo.

Razvijati programe za mlade koji omogućavaju aktivno uključivanje u društvene procese, unapređenje njihovih potencijala i osnaživanje veza između obrazovnih institucija, porodica i lokalnih zajednica.

> Nacionalni nivo

Obezbijediti povećanu budžetsku podršku projektima razvoja u Bijelom Polju, s posebnim naglaskom na kreiranje uslova koji stimulišu zadržavanje mladih te omogućavaju njihovo aktivno učešće u društvenom i ekonomskom životu zajednice.

Otvoriti nove fakultetske jedinice s ciljem proširenja pristupa visokokvalitetnom obrazovanju za sve mlade, uzimajući u obzir njihove različite interese i potencijale.

Kontinuirano unapređivati kvalitet postojećeg obrazovnog sistema kroz modernizaciju nastavnih metoda i prilagođavanje kurikuluma aktuelnim potrebama društva.

Sistematski analizirati i implementirati dobre prakse iz regije i šire, kako bi obrazovni programi u potpunosti odražavali raznolike zahtjeve i interese lokalne zajednice, te osigurali inkluzivno obrazovanje i jednake šanse za sve učenike.

Optimizacija kriterijuma zapošljavanja i jačanje institucionalne efikasnosti

> Individualni nivo

Zalagaću se za dosljednu primjenu svih dostupnih pravnih mehanizama u procesu zapošljavanja, kako bih osigurao/la transparentnost i jednakost prilikom konkurisanja za radna mjesta.

Podstićaću građane na korišćenje prava na pristup informacijama od javnog značaja, kako bi imali uvid u procedure zapošljavanja i mogli prepoznati eventualne nepravilnosti.

Osnaživaću zajednicu kroz edukaciju o pravnim mehanizmima zaštite i načinima njihovog korišćenja, kako bih unaprijedio/la svijest o dostupnim resursima i mogućnostima pravne zaštite.

Podstićaću aktivno dijeljenje informacija među građanima o pravnim sredstvima koja mogu koristiti u slučaju diskriminacije ili nepravilnosti u zapošljavanju, kako bih promovisao/la solidarnost i međusobnu podršku.

Iniciraću dijalog sa donosiocima odluka o zakonodavnim izmjenama koje će unaprijediti transparentnost zapošljavanja, kako bih doprinio/la stvaranju pravednijeg i inkluzivnijeg sistema rada.

> Grupni nivo

Organizovati sistematsko upućivanje inicijativa nadležnim lokalnim i državnim organima, s ciljem unapređenja transparentnosti i odgovornosti u procesu donošenja odluka.

Zagovarati veću transparentnost i pravednost u procedurama zapošljavanja kroz institucionalne i javne mehanizme.

Pratiti i dokumentovati slučajeve potencijalne zloupotrebe u procesu zapošljavanja, s posebnim fokusom na meritokratske principe i jednaku dostupnost radnih mjesta.

Organizovati mirne javne skupove i građanske inicijative s ciljem podizanja svijesti i konstruktivnog dijaloga o unapređenju prakse zapošljavanja.

Podsticati otvorenu javnu diskusiju i izražavanje stavova o važnosti profesionalnih kriterijuma u zapošljavanju, uz poštovanje demokratskih vrijednosti i pluralizma mišljenja.

Promovisati principe jednakosti, nediskriminacije i pravičnog tretmana svih građana, bez obzira na političku, nacionalnu ili vjersku pripadnost, kroz edukativne kampanje i javne inicijative

> Lokalni nivo

Unaprijediti transparentnost zapošljavanja kroz javno objavljivanje sve relevantne dokumentacije, čime se osigurava dostupnost informacija svim zainteresovanim stranama.

Uspostaviti efikasan sistem za praćenje procesa zapošljavanja, s ciljem jačanja odgovornosti i povećanja povjerenja u institucionalne procedure.

Redovno pripremati i objavljivati izvještaje o zapošljavanju u javnom sektoru, omogućavajući građanima uvid u ključne podatke i trendove.

Organizovati specijalizovane obuke o primjeni Zakona o slobodnom pristupu informacijama, kako bi se unaprijedilo razumijevanje prava na informisanost i mehanizama pristupa podacima.

Sprovoditi kontinuirane informativne aktivnosti s ciljem unapređenja svijesti građana o njihovim pravima i dostupnim mehanizmima zaštite, jačajući time njihovu ulogu u demokratskim procesima

> Nacionalni nivo

Obezbijediti transparentnost i odgovornost u upravljanju kadrovskim resursima u javnom sektoru uspostavljanjem centralizovanog sistema za praćenje zapošljavanja, čime se omogućava sistematsko praćenje i evaluacija svih relevantnih procesa.

Osigurati ravnopravan pristup informacijama svim građanima objavljivanjem kompletne dokumentacije o procesima zapošljavanja, podstičući tako otvorenost i odgovornost javnih institucija.

Unaprijediti efikasnost i integritet zapošljavanja u javnom sektoru uvođenjem digitalizovanih procedura, koje minimiziraju mogućnost manipulacije i doprinose modernizaciji administrativnih procesa.

Podsticati ekonomski razvoj kroz kreiranje politika usmjerenih na unapređenje privatnog sektora, čime se otvara prostor za diversifikaciju izvora zapošljavanja.

Smanjiti prekomjernu zavisnost od javnog sektora kao primarnog poslodavca implementacijom mjera koje stvaraju ravnopravne uslove za zapošljavanje u privatnom sektoru, osiguravajući time pristup tržištu rada za sve građane.

Stvoriti povoljan i inkluzivan poslovni ambijent za privatne inicijative kroz usklađivanje zakonodavnih i administrativnih procedura sa savremenim standardima, čime se podržava inovativnost i održiv ekonomski razvoj.

Diskriminacija osoba sa invaliditetom

> Individualni nivo

Aktivno ću raditi na informisanju zajednice o pravima osoba sa invaliditetom u skladu sa UN Konvencijom, kako bih doprinio/la njihovoj boljoj zaštiti i inkluziji.

Zalagaću se za primjenu modela pristupa invaliditetu zasnovanog na ljudskim pravima umjesto zastarjelog medicinskog modela, kako bih osnažio/la društvenu svijest i podršku.

Promovišaću mogućnosti i sposobnosti osoba sa invaliditetom kroz edukativne kampanje i javne inicijative, kako bih razbijao/la predrasude i podstakao/la njihovu aktivnu participaciju.

Aktivno ću koristiti pravne mehanizme za borbu protiv diskriminacije, pružajući podršku u ostvarivanju prava i jednakih mogućnosti.

Podstićaću i pružati podršku u podnošenju individualnih tužbi u slučajevima diskriminacije, kako bih osigurao/la pravnu zaštitu i sankcionisanje nepravdi.

Sistematski ću dokumentovati slučajeve kršenja prava osoba sa invaliditetom, kako bih doprinio/la izradi konkretnih preporuka i politika za unapređenje njihovog položaja u društvu.

> Grupni nivo

Organizovati koordinisane kampanje za promociju prava osoba sa invaliditetom, s fokusom na unapređenje svijesti i jačanje inkluzivnih društvenih vrijednosti.

Uspostaviti zajedničke inicijative za informisanje javnosti o principima i obavezama definisanim UN Konvencijom o pravima osoba sa invaliditetom, kroz edukativne programe i medijske aktivnosti.

Razviti i osnažiti mreže podrške i solidarnosti, omogućavajući aktivno učešće osoba sa invaliditetom u kreiranju politika i odluka koje utiču na njihova prava i kvalitet života.

> Lokalni nivo

Sistematski raditi na usvajanju i dosljednom sprovođenju lokalnih propisa koji unapređuju prava osoba s invaliditetom (OSI), uz kontinuiranu analizu izazova i prilagođavanje mjera podrške njihovim specifičnim potrebama.

Razvijati mehanizme za efikasnu implementaciju sankcija u slučajevima nepoštovanja prava OSI.

Podsticati aktivno uključivanje OSI u procese donošenja odluka na lokalnom nivou, kroz dijalog i participativne mehanizme koji garantuju njihovu ravnopravnu zastupljenost u organima vlasti.

Posebnu pažnju usmjeriti na unapređenje mogućnosti zapošljavanja osoba sa intelektualnim i kombinovanim smetnjama, kroz razvoj programa podrške poslodavcima i prilagođavanje radnog okruženja njihovim potrebama.

Kontinuirano raditi na uklanjanju arhitektonskih barijera u institucijama i javnim prostorima, uz prilagođavanje komunikacionih sistema i unapređenje pristupačnosti prevoza.

Osigurati primjenu principa univerzalnog dizajna, kako bi sve osobe s invaliditetom imale jednak pristup uslugama, infrastrukturi i društvenim aktivnostima.

Obezbijediti adekvatnu finansijsku podršku reprezentativnim organizacijama OSI, kao i roditeljskim udruženjima, s ciljem jačanja njihovog kapaciteta za pružanje kontinuirane podrške i zagovaranje prava OSI.

Nacionalni nivo

Osigurati puno i ravnopravno učešće osoba sa invaliditetom u političkom i javnom životu na nacionalnom nivou, kroz aktivne mjere koje osiguravaju njihovu zastupljenost u organima odlučivanja.

Unaprijediti zakonski okvir s ciljem jačanja prava osoba sa invaliditetom i uspostavljanja efikasnih mehanizama za praćenje implementacije donesenih politika i mjera.

Razviti i sprovesti nacionalne programe zapošljavanja osoba sa invaliditetom, uz posebne mjere podrške za osobe sa intelektualnim i kombinovanim smetnjama, kako bi im se omogućila adekvatna profesionalna integracija.

Uspostaviti i primjenjivati nacionalne standarde za infrastrukturu pristupačnu osobama sa invaliditetom, te obezbijediti sistemsko rješavanje pitanja pristupačnosti u svim sredinama, uključujući javne ustanove, obrazovne institucije i radna mjesta.

Osigurati održivo finansiranje organizacija osoba sa invaliditetom, kao i kontinuiranu podršku roditeljskim udruženjima na nacionalnom nivou, s ciljem jačanja njihovog kapaciteta za zastupanje prava i interesa osoba sa invaliditetom.

Panel diskusija i dalji koraci

Na završnoj panel diskusiji su učestvovali potpredsjednik Opštine Bijelo Polje, gđin Tufik Bojadžić, predstavnik UNDP, gđa Tamara Čirgić i predstavnik UNESCO, gđa Milica Nikolić. Panel je bio prilika da se predstave dalji koraci kad je u pitanju sprovođenje inicijativa u oblasti jačanja društvene kohezije.

Predstavnik Opštine Bijelo Polje istakao je podršku lokalne samouprave projektima koji jačaju društvenu koheziju, posebno naglašavajući nedavne inicijative poput otvaranja privremenog azila za pse lutalice i aktivnosti usmjerenih na OSI populaciju. Naglasio je da opština nema direktnu nadležnost u oblasti obrazovanja, ali kontinuirano podržava građane kroz stipendije, nagrade za najbolje učenike i dodjelu knjiga. Podsjetio je učesnike da ponovno otvaranje bjelopoljskog odjeljenja fakulteta zavisi od matičnih institucija, ali da građani mogu zajedno djelovati podnošenjem prijedloga. Govoreći o pitanjima infrastrukture i saobraćaja, gđin Bojadžić je istakao da lokalna uprava preduzima aktivnosti u okviru svojih nadležnosti kako bi unaprijedila povezanost između naselja i gradskog jezgra, ali da određeni segmenti saobraćaja ostaju u nadležnosti drugih institucija. Podsjetio je građane i na servis koji omogućava slanje upita i zahtjeva putem e-maila, uz zagarantovan odgovor u roku od 48 sati.

Predstavnik UNDP je najavila organizovanje *Laboratorije za inovacije u oblasti društvene kohezije*, koja će služiti kao platforma za razvoj konkretnih rješenja za lokalne izazove koji su prepoznati tokom dijaloga. Laboratorija će biti usmjerena na mjerljive rezultate i praktične intervencije, a neke od ideja koje budu kreirane tokom tog procesa će biti finansijski podržane tokom 2025. UNDP je prepoznao važnost šireg angažovanja aktera i koordinacije lokalnih inicijativa sa nacionalnim politikama. U tom cilju, najavljeno je organizovanje *Nacionalnog dijaloga* tokom proljeća 2025, kako bi se osigurala institucionalna podrška i usklađenost lokalnih prioriteta sa nacionalnim.

Predstavnik UNESCO-a predstavila je inicijativu za jačanje obrazovnih kapaciteta kroz sveobuhvatan program medijske pismenosti, prilagođen zahtjevima digitalne ere. Najavila je sprovođenje specijalizovanih obuka u oblasti obrazovanja, s posebnim fokusom na nastavni kadar i bibliotekare. Takođe, naglasila je da se UNESCO bavi i problemom govora mržnje, naročito u novinarstvu. Kroz inicijative usmjerene na mlade novinare, cilj je podstaći sistemsko rješavanje ovog problema kroz etičko izvještavanje. Ove inicijative predstavljaju ključne korake ka izgradnji kohezivnijeg društva, kao i jačanju dijaloga između svih relevantnih aktera.

Povelja učesnika/ca o društvenoj koheziji

Poštovaću druge i biti koristan član/ica društva.

Pomoći ću svima koliko je u mojoj moći.

Daću sugestije opštini za rješavanje problema koje primijetim u gradu.

Uvijek ću pomoći komšiji, jer građanski aktivizam počinje od susjedstva.

Opomenuću svakog ko bude bacao otpad u Lim!

Biću bolji čovjek.

Ja ću nastojati da naš grad bude pristupačan za sve.

Ja ću se potruditi da Bijelo Polje otvori gradski bazen.

Biću još aktivniji građanin/ka i doprinositi unapređenju položaja žena sa invaliditetom.

Ja ću pokušati da budem vjetar u leđa mladima.

Boriću se za prava svih građana.

Biću otvorena za svaku vrstu pomoći građanima Bijelog Polja, koliko god sam u mogućnosti.

Trudiću se da razbijem predrasude i stereotipe i raditi za opšte dobro.

Dopriniću koheziji ljubaznim ponašanjem prema svima.

Ja ću se boriti za to da nekompetentne ljude zamijene kompetentniji.

Ja ću svojim primjerom pokušati da utičem na druge - zbog gužve ne koristim auto, idem pješke, i ne čekam posao, već se bavim privatnim biznisom.

Ja ću se boriti za svoja prava i prava koja se tiču RE populacije.

Biću tolerantniji/a.

+15%

Udomiću mačku.

Ja ću učiti svoje đake da je najvažnije biti dobar čovjek.

Između mene i ljudi sa smetnjama u razvoju neće biti diskriminacije.

Ja ću više čitati.

Biću odgovoran građanin, poštujem i poštovaću različitosti.

Svakodnevno ću širiti pozitivnu energiju.

Trudiću se da Bijelo Polje postane pristupačan grad za svakoga.

Ja ću se još više uključivati u akcije za očuvanje životne sredine u mom gradu.

Ja ću putem društvenih mreža širiti ovu divnu priču o uspješnom dijalogu i time dati doprinos za širenje društvene kohezije.

Ja ću poštovati starije.

Materijale s ***Bjelopoljskog dijaloga***, kao i detalje o programu ***Zajedno za opšte dobro***, pronađite na linku ispod.

Za sva dodatna pitanja, možete nas kontaktirati na
info@opstedobro.me.

#zajednozaopstedobro